

SUDSKA OBUKA IZ PERSPEKTIVE KOSOVA

////////////////////////////////////
Objavljeno od strane Kosovskog Instituta za Pravosudje

© KIP 2013, Sva prava su rezervisana

Sadržaj ovog materijala ne može biti preštampan, reprodukovati ili prenositi na bilo koji drugi elektronski oblik, mehanički, fotokopiranjem ili registrovan bez pismene saglasnosti Kosovskog Instituta za Pravosudje (KIP).

////////////////////////////////////

A U T O R I :

Lavdim Krasniqi
Suzana Pllana
Besim Morina
Valon Jupa

PREGLED SADRŽAJA

1.	Zašto sudska obuka?	6
2.	Koji su koristi od obuke u pravosuđu?.....	8
3.	Kosovski Institut za Pravosuđe i sudska obuka	10
4.	Upravljačka struktura	12
5.	Ljudski Resursi	14
5.1	Strukturalna Organizovanje (Organizaciona Struktura)	14
6.	Budžet	16
7.	Organizovanje obuke	18
7.1.	Ko su korisnici iz obuke.....	18
7.2.	Identifikacija potreba za obukom	19
7.3.	Učešće na obuci	20
7.3.1.	Načini za učešće u kontinuirane obuke	20
7.3.2.	Online primena	20
7.4.	Poziv za učešće u kontinuiranu obuku.....	21
7.5.	Da li je obuka plaćena?	21
8.	Struktura obuke	22
8.1.	Kontinuirana obuka za sudije i tužioce	22
8.1.1.	Koje oblasti su pokrivena u PKO?	24
8.1.2.	Realizovane aktivnosti u PKO u 2000 -2013	24
8.2.	Program Početne Obuke	25
8.2.1.	Ko može da prati početnu obuku?	26
8.2.2.	Pripremni Ispit kao uslov za učešće u početnu obuku.....	26
8.2.3.	Struktura Programa Početne Obuke	26
8.2.4.	Broj diplomiranih kandidata u PPO	28
8.3.	Program Obuke za Unapredjenje	29
8.3.1.	Koja oblast se pokriva u POU?	30

8.3.2.	Realizovane obuke iz POU u 2010 - 2013	30
8.4.	Program za Istraživanje i Publikacije	30
8.4.1.	Publikacije.....	32
8.5.	Obuka stručnjaka sudskog i tužilačkog sistema	33
8.6.	E-learning	34
8.7.	Obuke i programi van zemlje.....	35
8.8.	Metodologija obuke	35
8.9.	Treneri (njihov izbor)	35
9.	Saradnja sa domaćim i međunarodnim institucijama na Kosovu i inostranstvu	36
10.	Donatori KIP-a	37
11.	Ideje za poboljšanje programa ili upotrebe za objavljivanje	38
12.		

Kontakti

**„Ti moraš
biti
promena
koju
želiš
da vidiš
u svetu“**

Mahatma Gandhi

1 ZAŠTO? SUDSKA OBUKA

Danas, svaka zemlja daje veliki važnost i posebnu pažnju pravosudje pošto se smatra kao apsolutni garant demokratskog funkcionisanja institucija i odbrane slobode i ljudskih prava. U tom smislu čini se da većina obaveza aktera u pravosudnim sistemu u našoj zemlji.

Postizanje ovih vrednosti može da se traži samo jačanjem nezavisnosti i nepristrasnosti sudija, tužilaca i drugih profesionalaca sudskog i tužilačkog sistema. Nezavisnost i nepristrasnost kao vrednosti i stubovi u pravosudji koji će biti implementirani u pomoći poverenja javnosti stvaranjem zakonske mehanizme koji omogućavaju transparentan proces zapošljavanja, fer i pravičan za sudije i tužioce, kako bi mogli da obavljaju svoje funkcije

podržavanju samo zakonom. Nezavisnos i nepristrasnost sudstva su fundamentalne vrednosti ne samo izgradili kroz mehanizme kao i obezbedjivanje sprovođenja etičkih odgovornosti za sudije, tužioce i drugih profesionalaca sudskog i tužilačkog sistema.

Značajni uticaj na znanja i svesti u pogledu ovih principa i vrednosti ima pocetna i kontinuirana obuka sudije, tužioca i drugih profesionalaca koji su spremni da budu sudije ili tužioci. Kroz ove obuke stiče, održava i razvija mnoge sposobnosti veštine i etike.

Početne i stalne (kontinuirane) obuke na Kosovo kao i na mnoge zemlje sveta, ne samo pravo već i

obaveza. Kreiranje nivo koji danas postoji oko obuka počeo i nastavlja sa zakonskim propisima na lokalnom nivou, kao i međunarodnim dokumentima u kojima postoje različiti posvećenom ovom pitanju. Među njima, najznačajniji su; Osnovni Principi UN za nezavisnosti sudstva (1985), Preporuka Br. R (94) 12 Saveta Evrope (1994), Evropska Povelja o zakonu za

sudije (1998), Mišljenje Br. 4 Konsultativnog Veća Evropskih Sudija (2003), Stokholmski Program (2008–2010).

Napori da se sprovede sudska obuka koja omogućava vrednosti sa međunarodnim dokumentima, na Kosovu, najbolje postignute u Kosovski Institut za Pravosudje (KIP).

2 KOJI SU KORISTI OD OBUKE U PRAVOSUDJU ?

Ovom pitanje bi bilo lakše odgovoriti ako zante odgovor na pitanje “za šta bi trebali da budu nadležni sudija, tužilaca i drugih profesionalaca sudskog i tužilačkog sistema” u zemlju. Ne postoji jedna dilema da su njihove glavne odgovornosti su oni profesionalnog karaktera, etički i interdisciplinarni.

Profesionalna, etička i interdisciplinarna nadležnost sudija, tužilaca i drugih profesionalaca u pravosudnom sistemu, posle osnosne univerzitetske studije, mogu se dobiti, održava i razvija samo kroz različite obuke. Početne i kontinuirane obuke daju punu podršku za razvoj sposobnosti koju omogućavaju pripremu kandidata za sudije i tužioce i podržavaju novoimenovanih sudija da se suočavaju sa izazovima pravosudja u

XXI veku kao posledice mnoge društvene promene, ekonomske i kulturne promene.

Obuke za sudske profesionalce su raznovrsne, počevši sa čistim profesionalnom karakterom do kontinuirane inter-diciplinarne obuke kroz pojačanje interpersonalne veštine (dobra komunikacija sa kolegama). Takvi treninzi su snažna garancija nezavisnosti, nepristrasnosti i vrednosti koji mora da ima sudija, tužioc, i drugih profesionalaca pravosudnog sistema. Ovaj nivo pravosudje je neophodan ne samo da sprovede lokalne zakone, već prvenstveno zahtevima Dekleracije Ujedinih Nacija o Ljudskim Pravima i Osnovnim Slobodama, Evropske Konvencije za Zaštitu Sloboda i Ljudskih Prava i drugim međunarodnim instrumentima.

Odgovor na pitanje šta se zapravo koristi od obuka sudija treba da bude praćena naporima da se identifikuju potrebe za obukom, razvojem odgovarajućih programa, uključujući obuku učesnika i primenu odgovarajuće metodologije i odgovarajuće obuke. Ovaj izazovan proces će konačno imati odgovor na pitanje šta može imati koristi od susdske obuke, post mehanizmi za implimentaciju procene efekata obuke u praksi.

U današnje pitanje o prednostima treninga treba da pronadje odgovore ne samo u pravosudnim institucijama koje organizuju obuku, ali i onih koji imaju koristi od obuke.

Na pitanje šta se koristi od obuka sudija nastavlja da odgovori na doprinos KIP-a i to najbolje pokazuju konkretni rezultati u praksi.

3 KOSOVSKI INSTITUT ZA PRAVOSUDJE I SUDSKA OBUKA

Pored Sudskog Saveta Kosova i Tužilačkog Saveta Kosova, koji su odgovorni za rad i upravljanje sudstva i tužilaštva, u okviru dela sudskog sistema Kosova postoji i Kosovski Institut za Pravosudje (KIP).

KIP je osnovan 2000 godine od strane misije OEBS-a na Kosovu. Prvobitno je projektovan kao odeljenje za trening u okviru OEBS-a. Postepeno, potreba za obukom i uloga KIP-a koju je odigrao u profesionalni razvoj sudija i tužilaca, dovelo do ustanove i uzima glavni primat sudske obuke u zemlji.

2006 godine, Skupština Kosova posebnim zakonom osnovao KIP kao nezavisnu instituciju i glavna institucija za sudske obuke u zemlji. Po zakonu KIP je glavna institucija za obuku sudija, tužilaca, kandidata za sudije i tužilaca kao i drugih profesionalaca identifikovanih od strane KIP-a. Pored obuke KIP ima odgovornost obavljanje istraživačkih aktivnosti za razvoj sudstva u zemlji.

Za 13 godina rada, KIP, uspeo da uspešno sprovodi svoj mandat. Razni programi obuke KIP-a ne samo da pokrivaju sve oblasti prava, ali takodje se bave

različitim aspektima života van pravnog zakonskog života, u cilju povećanja profesionalnih veština i jačanje interdisciplinarnim osobina svojih korisnika. Tokom više od decenije, KIP je uspeo da uspešno organizuje pripremni ispit pet puta za kandidata za sudije i tužioce, uspešno je razvila program početne obuke za četiri generacije za kandidate za sudije i tužioce, uključujući i pilot projekt početne obuke u 2005 godine i od tada konstantno obezbedio obuku i napredovanje sudija, tužilaca i drugih profesionalaca iz oblasti pravosudje.

Uloga KIP-a u sudskom i tužilačkom sistemu je neosporna, a iskustvo stečena tokom godina dovelo do toga da bude medju vodećim ustanovama u znak podrške reformi sudskog i

tužilačkog sistema na Kosovu. Ova podrška je uglavnom povezana sa izgradnjom kvaliteta koji do danas izostaje izazov sa kojim se suočava KIP. Pozitivna iskustva KIP-a imaju danas ulogu autoritarne institucije kao od lokalnih institucija, kao i iz međunarodnih organizacija i institucija iste prirode koje deluju na međunarodnom nivou.

KIP dostignuća pokrenuli su ideju o proširenju aktivnosti ove institucije da podrži druge profesionalce na njihov zahtev i pod određenim uslovima. Ova ekstenzija je praćena diskusijama o reformi pravosudnog obuka na Kosovu. Pozitivni dasadašnji rezultati KIP-a su glavni temelj daljnog napredovanja.

4 UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Zakon o Osnivanju KIP-a, kao najvišeg upravnog organa utvrdi Upravni Savet (Odbor) i Direktor KIP-a.

- **Upravni Savet** KIP-a, na osnovu zakona ima široku zastupljenost institucijama pravde, tužilaštva, vlade i drugih lokalnih i međunarodnih institucija, uključujući etničke zastupljenosti. Ovo rešenje ne samo da nije da obezbedi sveobuhvatnu i redovnu zastupljenost u interesu pravde aktera sa Kosova za obuku u pravosudju, ali i garantuje nezavisnost KIP-a da ima najbolji interes u sistemu pravosudnih organa u zemlji.

Glavne odgovornosti Odbora su utvrdjene zakonom i obuhvataju: usvajanje programa obuke, izbor direktora, usvajanje statuta i usvajanje nacrtbudžeta i usvajanje metodologije

obuke nosilaca i potencijalnih aktera pravosudnih funkcija. Ostale odgovornosti su predviđene Statutom KIP-a.

- **Direktor** KIP-a je odgovoran za administraciju i upravljanje KIP-a. Glavne odgovornosti direktora odredjuju zakonom i statutom KIP-a.

- **Programski Savet** kao poseban mehanizam u okviru KIP-a, je pomoćni organ Upravnog Odbora. Sastav i ovlašćenja Saveta su određene statutom i pre svega odnose na izgradnju i sprovođenje programa obuke i aktivnosti razvoja kapaciteta koje se razvija KIP. Programski Savet KIP-a razvija svoje aktivnosti u saradnji sa zaposlenima u pravosudju u zemlji.

5 LJUDSKI RESURSI

Važna komponenta KIP-a se odnosi na ljudske resurse (osoblje). KIP osoblje se sastoji od dela koji se odnosi direktno na sprovedjenje obuke i dela koji ima veze sa funkcionisanjem administracije, financije i nabavkom. Odgovornost osoblje koje se odnose na realizaciju programa obuke koji se bavi identifikacijom potreba, izradi i sprovedjenju programa obuke. Dok osoblje administracije, financije i nabavke podržava sve funkcije KIP-a iz njihove perspektive. Broj zaposlenih u KIP je trenutno 24, gde 19 od njih su visoko univerzitetski kvalifikovani. Preko 50% od osoblja KIP-a su završili

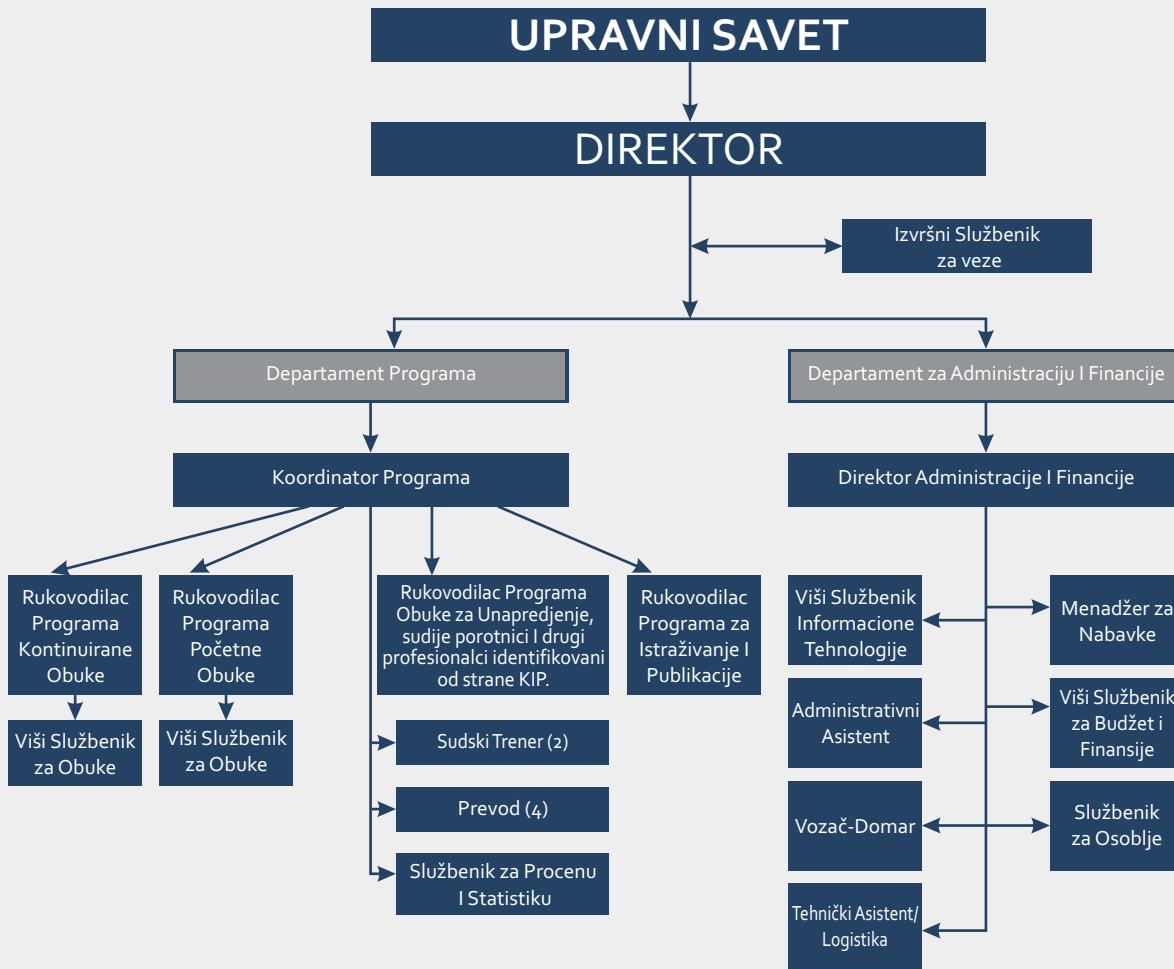
postdiplomske studije ili su u procesu finalizacije svoje različite oblasti, uglavnom pravne.

5.1. Organizaciona struktura

Organizaciona struktura osoblja KIP-a je jednostavna i treba da posluži sprovedjenje funkcije KIP-a. Svaka zaposlena pozicija je jasno istakao odgovornosti posla. U prilog kapaciteta osoblja, kao deo vizije rukovodilaca stagno održavanje, uključujući obuku i studijske posete.

KOSOVSKI INSTITUT ZA PRAVOSUDJE

6 BUDŽET

Glavni finansijski izvor KIP-a je budžet Republike Kosova. Godišnji budžet KIP-a upravlja se nezavisno od KIP-a, pod planiranje za svaku ekonomsku kategoriju, na osnovu godišnjeg programa rada. Proces prijave i iverstaj budžeta sprovode organi upravljanja KIP-a. Pored državnog budžeta, od svog osnivanja, KIP je osnivao stalnu poršku od razičitih medjunarodnih donatora koje su realizovale mnogobrojne projekte, čiji fokus je bio da se poveča kapacitet sudstva i KIP-a (organi upravljanja i osoblje). Donatorska sredstva uglavnom se upravljaju od strane samih donatora, dok KIP koristi direktno podržava stručnost, razmenu iskustava, opreme informativne tehnologije, publikacija ili usluga intelektualnog karaktera.

kji

Instituti Gjyqësor i Kosovës
Kosovski Institut za Pravosudje
Kosovo Judicial Institute

7 ORGANIZOVANJE OBUKE

Da se organizovana obuka KIP može da se koristi od svih učesnika, planira da postane dovoljan za broj korisnika za svakog korisnika obuke a da učestvuju u obuci koja i njihovim interesu, KIP je stvorio brojne mehanizme da obezbedi učešće u obuci.

7.1. Ko ima koristi od obuke u KIP?

Od organizovanje obuke u KIP, direktni korisnici su sve sudije i tužioci Kosova, potencijalni kandidati za sudije i tužilaca koji su uspešno položili pripremni ispit organizovan od strane KIP-a, kao i drugih stručnjaka sudstva i tužilaštva (tužioci, porotnika i sudsko osoblje) identifikovani od strane KIP-a. U nekim slučajevima, u kontinuiranu obuku korisnici su i profesionalci iz oblasti prava čiji rad je povezan sa sudovima i tužilaštva (advokati, policijski oficiri, carinari, uslovno oficiri itd).

7.2. Identifikacija potreba za obukom

KIP posebno se fokusira da ponudjena obuka ispune zahteve i potrebe svojih korisnika. To je trajna obaveza KIP-a poboljšati mehanizme za identifikovanje potreba za obukom koja su uključena u okvir Programa Rada.

Za razvoj programa rada KIP koristi, ali nije organičen na sledeće mehanizme:

- Upitnike za procenjivanje obuke posle svake sesije treninga;
- Upitnike za procenjivanje potreba popunjeni od strane sudija i tužilaca;
- Preporuke SSK-a, TSK, Vrhovnog Suda, Državno Tužilaštvo, Udruženje Sudije i Udruženje Tužioce;
- Sastanci sa sudijama i tužiocima, predsednicima sudova i glavnim tužiocima tužilaštva;
- Preporuke Institucija i domaćih i međunarodnih organizacija;
- Predlozi trenera KIP-a;
- Izveštaji Rada Sudova i Tužilaštva;
- Preporuke Kancelarije za Procenjivanje Rada sudija i tužilaca;
- Analiza dnevnog reda institucija za razvoj i izmenu zakona;
- Istraživanje programa regionalnih i međunarodnih Institucijama treninga;
- Predlozi osoblje, Programskog Saveta i Upravnog Saveta KIP-a;
- Analiza mehanizama za procenu efekata obuke;
- Strategije i usvojene dokumente od strane Institucija koje sadrže preporuke za pravosuđe i vladavinu prava;
- Nadzor štampanih i elektronskih medija.

7.3. Učešće na obuci

Mogućnost učešća na obuci zavisi od toga da li su kontinuirane ili početne obuke.

KIP pruža jednake mogućnosti za kontinuirane i obuke za napredovanje svih onih koji smatraju da su od interesa za njih. Dok učešće u početnoj obuci je otvoreno samo za kandidate koji uspešno pohađaju pripremni ispit i tvrde da postanu sudije ili tužioci. Pružanje specializovane obuke i usluge imaju za cilj profesionalnog karaktera kao publikacija i istraživanja za razvoj pravosudja, takodje su deo misije KIP-a.

Da bi se obezbedilo adekvatno učešće u broju i osposobljenosti, KIP je razvio mehanizme koji su stvorili sistem pružanja mogućnosti za učešće u kontinuirane obuke i na one za unapredjenje, dok učešće u početnoj obuci je obavezna.

7.3.1. Načini za učešće u kontinuirane obuke i za unapredjenje

U cilju koordinacije učešće sudija i tužilaca u kontinuirane obuke, i za unapredjenje KIP organizuje redovne sastanke, sa predsednicima sudova i glavnih tužilaca tužilaštva, osnovnog i apelacionog nivoa.

Predsednici sudova i glavni tužioci tužilaštva konsultuju kalendar treninga zajedno sa sudijama i

tužiocima i uzimajući u obzir njihove potrebe izražene kroz formulare za aplikaciju predlaže KIP-u spisak učesnika. Nakon konačne procene od strane KIP-a, spisak učesnika se finalizira i sudije i tužioci pozivaju se za obuke preko predsednicima sudova ili glavnim tužiocima tužilaštva. Na obuku gde učestvuju i drugi profesionalci iz oblasti pravosudja identifikovani od strane KIP-a, oni su pozvani od strane svojih pretpostavljenih.

7.3.2. Online primena

Da bi se olakšalo učešće u obuci KIP je stvorio mogućnosti da korisnici kontinuirane obuke primene online za obuke za koje smatraju da su sa interesom za njih. U ovom slučaju interesovani biće uključeni u spisak učesnika nakon konsultacije sa predsednicima sudova i glavnim tužiocima tužilaštva.

Primena online može biti na ovom linku:

<http://igjk.rks-gov.net>

7.4. Poziv za učešće u kontinuiranu obuku

Poziv za učešće u kontinuiranu obuku KIP pošalje učesnicima najkasnije mesec dana pre održavanja treninga. Pozvani su obavezni da potvrde učešće preko predsednicima sudova i glavnim tužiocima ili direktno u KIP.

7.5. Da li je obuka plaćena?

Sve kontinuirane obuke i one za unapredjenje nude se besplatno od strane KIP-a. Takodje, učesnicima treninga nudi im se besplatna hrana i piće. Ove usluge se nude u okviru odobrenog budžeta za organizovanje obuke od strane KIP-a i takodje su deo medjunarodne prakse u ovoj oblasti.

U početne obuke kandidati za sudije i tužioce ne plaćaju uslugu, osim hrane za sebe. Medjutim po zakonu KIP je obavezan da plati naknadu za kandidata za sudije i tužioce koji pohađaju obuku.

8 STRUKTURA OBUKE

Da bi se ispunio zakonski mandat, KIP je stvorio organizacijsku strukturu programa koja odgovara nivou njihovih korisnika.

Trening aktivnosti KIP-a realizuju se u okviru različitih programa na sledeći način: Program Početne Obuke (PPO), Program Kontinuirane Obuke (PKO), Program Obuke za Unapredjenje (POU) i Program za Istraživanje i Publikacije (PIP). KIP takodje razvija kapacitete svojih trenera kroz Programa Obuke za Trenera, kao i sprovedodjenje studijskih poseta za poboljšanje nadležnosti, praktičnih programa (stažiranje) u zemlji i inostranstvu, konferencije i druge aktivnosti.

8.1. Kontinuirana obuka za sudije i tužioce

Kontinuiranu obuku KIP organizuje kroz Programa za Kontinuiranu Obuku (PKO). Ovaj program obuhvata organizovanje obuke i raznih aktivnosti za sudije i tužioce za podizanje profesionalnih i etičkih sposobnosti i jačanje njihove potrebne veštine.

KIP, organizuje kontinuiranu obuku od 2000 kada je osnovan i konstantno razvija organizacione kapacitete i metodologiju treninga. Na osnovu dosadašnjih iskustava, u KIP je postignuta kultura kontinuiranog poboljšanja strukture programa i metodologije sprovedjenja aktivnosti treninga u okviru PKO.

Republika e Kosovës
Republika Kosova/Republic of Kosovo

Instituti Gjyqësor i Kosovës/Kosovski Institut za Pravosudje/Kosovo Judicial Institute

**PROGRAMI PËR PËRGATITJEN E KANDIDATËVE PËR GJYQTAR
 PROKURORË**

**PROGRAM ZA PRIPREMI KANDIDATA ZA SUDIJE I TUŽIOK
 PROGRAM FOR THE PREPARATION OF CANDIDATES FOR JUDGES
 AND PROSECUTORS**

...rsyetimi ligjor & shkathësitë e
 hartimit për gjykatësit
 ...

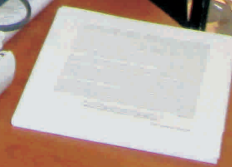
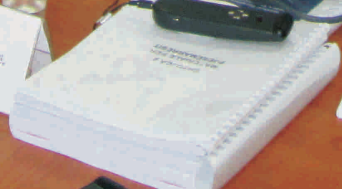

USA
 NGA POPULLI AMERIKAN
 OD AMERICKOG NARODA

**EFFECTIVE RULE OF
 LAW PROGRAM**
**PROGRAMI PËR SUND
 E FEFKIVTË LIGJ
 PROGRAM ZA EFEKTIV
 VLADAVINU PRAVOSUDJE**

z. Albert Zogaj,
 Gjykata Themelore në Prishtinë,
 Departamenti i Përgjithshëm

8.1.1 Koje oblasti su pokriveno u PKO?

U okviru PKO tretiraju se pitanja od:

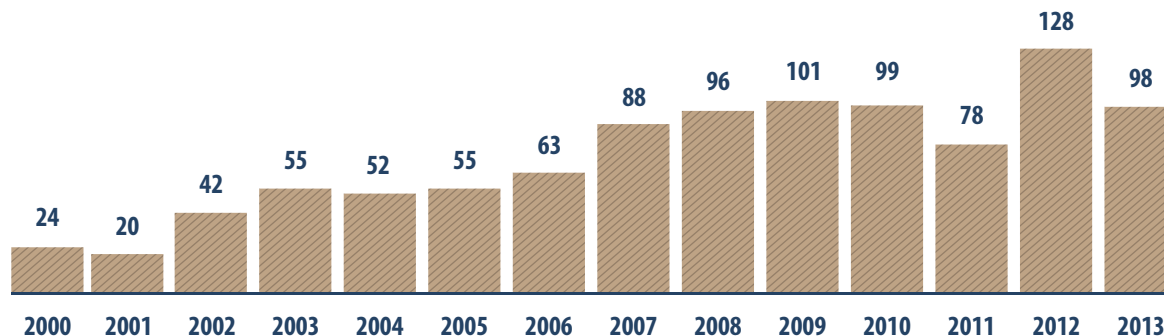
- Krivično pravo (materiali, proceduralna i izvršenje krivičnih sankcija);
- Proceduralna i materijalna građanska prava sa svim odsecima polje;
- Maloletničko pravosudje;
- Komercijalno i finasijsko pravo
- Upravno pravo;

- Evropsko i medjunarodno pravo;
- Ljudska Prava, rodna ravnopravnost i nediskriminacija;
- Materijalni i proceduralni aspekti iz polje krivičnih dela:

PKO takodje sadrži specifične programe treninga kao one za etiku, upravljanje slučajevima, komunikacija, razvijanje veštine na sudjenju, strani jezici, pisanje i pravno rezonovanje, itd.

8.1.2 Realizovane aktivnosti u PKO u 2000 -2013

Realizovane aktivnosti PKO za 2000-2013*

*Za 2013 godine su ukljucene aktivnosti do meseca Oktobar

8.2. Program Početne Obuke

Preliminarna priprema lica koje nameravaju da postane sudije i tužioci je od posebnog značaja. Današnji trendovi pokazuju da su skoro sve zemlje regiona i veći deo Evrope i Sveta primenjuju ovu vrstu obuke. Početna obuka za kandidate za sudije i tužioce pre nego što počnu da ostvaruju svoje funkcije, smatra se jednim od ključnih faktora u obezbeđivanju nezavisnosti, nepristrasnosti i profesionalne i etičke kompetencije pravosudja.

Na Kosovu preliminarna obuka poznata je kao Program Početne Obuke (PPO). Ovaj program organizuje početnu obuku i razne aktivnosti za buduće kandidate za sudije i tužioce.

Program Početne Obuke (PPO) KIP-a, je razvijao nastavni plan i adekvatnu metodologiju treninga za

izgradnju teorijske i praktične veštine za sudije i tužioce. Sadržaj i struktura PPO je napravljena da popuni znanja kandidata za sudije i tužioce dobijenih u prethodnim kvalifikacijama, kako bi ih pripremili za uspešno obavljanje njihove funkcije posle izbora.

Tokom razvoja i sprovođenja PPO koriste se svi resursi za profesionalnu, interdisciplinarni i licni, i etičku pripremu grupe kandidata za sudije kako bi stekli veštine i poseduje sveobuhvatne sposobnosti za obavljanje dužnosti sudije ili tužioca.

8.2.1. Ko može da prati početnu obuku?

Početnu obuku organizovano od strane KIP mogu da prate samo potencijalni kandidati za sudije i tužioce koji ispunjavaju uslove utvrdjene zakonom. Pre nego što je iko razmotren kao potencijalni kandidat za sudije i tužioce moraju da uspešno prodje Pripremni Ispit.

8.2.2. Pripremni ispit kao uslov za učešće u početnu obuku

Na osnovu zakona (zakon Br. 02/L-25, članovi 2.1. b i 7), KIP je odgovoran za organizovanje i procenu Pripremnog Ispita za potencijalne kandidate za sudije i tužioce.

Proces organizovanja i upravljanja Pripremnog Ispita izradi KIP u saradnji i koordinaciji sa SSK i TSK. Razvoj i Procena Pripremnog Ispita izradi se od strane komisije čiji sastav je odobren od strane Upravnog Saveta KIP-a. Struktura i pravila organizovanja ovog ispita izradi se od strane Programskog Saveta KIP-a.

Pripremni Ispit je preduslov za početak obuke u PPO i ovaj ispit mogu da prodje samo kandidati sa visokim ocenama, koje su u okviru potrebnog broja od strane SSK i TSK za obuku. Ovaj ispit osigurava jednu kvalifikovanu grupu kandidata koji će posle

pratiti PPO u pripremi imenovanja kao sudije i tužioce.

8.2.3. Struktura Programa Početne Obuke

Program Početne Obuke (PPO) od početka je bio realizovan u tri faze. Međutim vremenska perioda i moduli ovog programa beleže stalni rast i razvoj.

Program početne obuke je podeljen u tri faze. Prve dve faze obuhvate teorijsku i praktičnu obuku (prezentacije, razmatranje slučajeva iz sudske prakse, simulacije itd) u kombinaciji sa posetama i praktične obuke u pravosudnim institucijama u zemlji. Treća faza se u potpunosti sastoji od praktične obuke u sudovima i tužilaštvima (mentorstva faza).

- Prva faza traje 5 meseci, gde kandidati za sudije i tužioce obučavaju zajedno;
- Druga faza traje 3 meseci i na ovoj fazi kandidati za sudije obučavaju odvojeno od onih za tužioce;
- Treća faza traje 8 meseci. U ovom periodu kandidati za sudije i tužioce su dodeljeni u sudovima i tužilaštvima, gde obavljaju praktičan rad pod nadzorom svojih mentora (sudije/tužioce).

Realizovanje PPO-a po programa obuke 2013/2014 osnova se na 60 modula (programa obuke). Na kraju PPO-a kandidati prolaze kroz završni ispit. Broj kandidata u PPO, utvrđuje se od strane Sudskog

Saveta Kosova i Tužilačkog Saveta Kosova na osnovu potreba za sudije i tužioce u pravosudnom i tužilačkom sistemu.

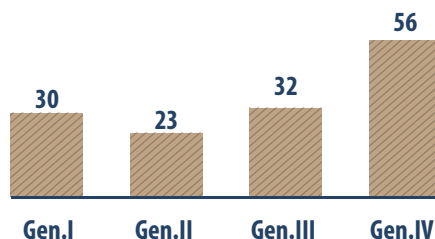
8.2.4. Broj diplomiranih kandidata u PPO

Od početka sprovođenja PPO do sada je diplomirao četiri (4) generacija kandidata za sudije i tužioce. Ovaj proces je prethodio pilot projekat PPO-a organizovan u 2005 koji je trajao tri meseca i obuhvatio je 15 modula obuke. Generaciji ovog pilot programa podložni su 60 kandidata. Od 2008 kad je počeo sprovođenje PPO, početnu obuku su uspešno završili 141 kandidati, gde 127 od onih su imenovani

kao sudije ili tužioce. Na vreme pripreme ove publikacije je u toku da počnu pripreme za početnu obuku pete generacije koji će obučavati 34 kandidata za sudije i tužioce.

Sledeći grafikon prikazuje podatke za ove četiri generacije:

Broj diplomiranih kandidata u PPO

8.3. Program Obuke za Unapredjenje

Program Obuke za Unapredjenje (POU) je namenjen sudijama i tužiocima novoimenovanih i onima koji su unapredjeni ili su promenili nivo i funkcije unutar sudova i tužilaštva.

Cilj POU je da podrži sudije i tužioce u njihovo profesionalno i interdisciplinarno usavršavanje za efikasno i pravilno sprovođenje zakonskih odredaba i najboljim praksama za standardizacije i unifikacije.

POU je poseban program obuke, nastavni plan kojii se smatra kao komplementaran sa PKO, u okviru kojeg organiziraju se specifične obuke u znak podrške korisnim kategorijama utvrđenim zakonom.

Ovaj program obuke se sprovodi od 2010 i do danas je evoluiralo i ispunjen u zavisnosti od potrebe, kao izraz promena u zakonodavstvo i pravosudnog i tužilačkog sistema.

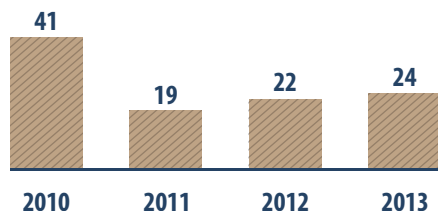

8.3.1. Koja oblast se pokriva u POU?

POU duž modula koji tretiraju profesionalne teme prilagodjavajući se potrebama odeljenja nove strukture sudova i tužilaštava, nacionalnom i međunarodnom zakonodavstvu, sadrži i module koji podržavaju osnivanje posebnih veština sudija i tužilaca. Ovi moduli obuke se odnose na organizaciju rada, komunikacije, priprema za sudsku reviziju, zastupanje u sudskim postupcima, upravljanje slučajevima, upravljanje sudovima itd.

8.3.2. Realizovane obuke iz POU u 2010 - 2013

Realizovane obuke u POU za 2010 - 2013*

*Za 2013 godine su uključene obuke do meseca Oktobar

8.4. Program za Istraživanje i Publikacije

Pored početne, i kontinuirane i obuke za napredovanje, i profesionalne aktivnosti kao, istraživanje o raznim pitanjima u oblasti pravosudja i pružanje potrebne pravne resurse, smatraju se važna komponenta u razvoju profesionalizma, nepristrasnosti i nezavisnosti kapaciteta pravosudnog i tužilačkog sistema.

Osnova da KIP realizuje istraživanje zasnovano je na zakonu o KIP. Ovaj zakon propisuje da KIP pored aktivnosti obuke je i jedna profesionalna – istraživačka institucija, za razvoj pravosudja u zemlji (Zakon Br. 02/L-25, član 2, stav 2.2 pod b.). U vreme pripreme ove publikacije, KIP je u procesu modernizacije svoje biblioteke i obogadjivanje sa pravnim pouzdanim i aktualnim materijalima na elektronskom obliku i štampanoj formi.

Program za Istraživanje i Publikacije ima za cilj da korisnicima KIP-a pruži praktičnu i tehničku podršku za istraživanje, pristup različitim pravnim izborima ne isključujući mogućnost objavljivanja rezultata takvih istraživanja. U tom smislu pruži se efikasna i profesionalna podrška kao i pristup na pouzdane informacije kroz upotrebljavanja savremene tehnologije i održavanja odgovarajuće materiale.

Republika e Kosovës
 Republika Kosovo
 Republic of Kosovo

Kosovo Judicial Institute
 Institut Gjyqësor i Kosovës
 Kosovski Institut za Pravo i Sudstvo

JUSTICIA

Prvotni Nalozhi Çështje Kandidatave Programi Përcaktim Objektive për Prokurorin Objektive

Godinull, Breg 1/2010

Kosovo Judicial Institute
 Institut Gjyqësor i Kosovës
 Kosovski Institut za Pravo i Sudstvo

Prvotni Nalozhi Çështje Kandidatave të Programit Objektive për Prokurorin Objektive

JUSTICIA

Viti 1/2009, Numri 1/2009

EVROPSKO ZAKONODAVSTVO
 JUSTICIA

8.4.1. Publikacije

U kontekstu doprinosa za razvoj pravosudja u zemlji, kao i za predstavljanje svojih aktivnosti KIP izdaje razne publikacije, kao što sledi:

- **Justicia** – je naučni časopis sa radovima kandidata za sudije i tužioce. Svaki kandidat mora da podnese jedan naučni rad za objavljivanje pre diplomiranja.
- **Moduli** – KIP objavi modula obuke iz različitih oblasti prava. Ovi moduli služe za realizovane obuke u KIP.
- **Priručnici** – Da bi se povećala efikasnost treninga objavljeni su niz priručnika, kao: Priručnik za Obuku, Priručnik za zaštitu žrtava nasilja u porodici, Protokol upućivanja pravosudnih institucija za decu, Priručnik za Mentore PPO-a.
- **Brošura** – da se stvore mogućnosti građana da budu informisani o pravdi i u isto vreme da profesionalci pravosudnog i tužilačkog sistema biti u stanju da pronadje osnovne informacije, KIP izdaje razne brošure. Među izdate brošure su:

Ženske Imovinske Prave na Kosovu, Pravno Obrazovanje za Pravdu, itd.

- **Bilten** – KIP izdaje mesečni bilten koji opisuje sve aktivnosti koje se obavljaju u tom periodu.
- **Izveštaji** – KIP tokom svog rada objavljuje različite periodične izveštaje, uključujući i Godišnji Izveštaj Rada.

U okvir PPI preuzete su niz inicijative za objavljivanje. Među najvažnijem je časopis naučnog karaktera koji će se objavljati tokom 2013 od strane KIP-a. Na ovom časopisu mogu se obavljati radovi naučnog karaktera, od strane sudija, tužilaca, advokata, profesori prava i uopšte profesionalci čiji rad je od interesa za razvoj pravosudja u zemlji.

Takodje KIP je u fazi pripremanja za razvijanje i objavljivanje priručnika (bench books) za ključne oblasti prava (krivično, građanski i upravni).

8.5. Obuka stručnjaka sudskog i tužilačkog sistema

Na osnovu svog mandata, KIP razvija programe obuke u cilju povećanja profesionalnih sposobnosti drugih profesionalaca koji zbog prirode i svoje funkcije, su deo i direktno doprinose na pravosudni i tužilački sistem na Kosovu.

Osim sudije porotnike i profesionalne saradnike sudova i tužilaštava za koje se razviju posebne programe obuke, KIP daje posebnu pažnju i profesionalcima pravosudnog sistema, čiji rad je vezano sa sudovima i tužilaštvama. Ovi profesionalci učestvuju na organizovane treninge u okviru PKO-a tada kada se tretiraju teme koje direktno utiču na njihove funkcije.

8.6. E-learning

Učenje na daljinu (e-learning) je interaktivno učenje na daljinu koristeći online elektronsku tehnologiju, van tradicionalne prostorije za obuku.

KIP je razvio platformu učenja na daljinu koja će zadovoljiti sve zahteve za obuku, čija glavna prednost je štedenje i adaptacija vremena i visok kvalitet obuke.

Ova metodologija obuke koja sada nalazi široku primenu u najrazvijenim institucijama za obuku, će obezbediti uključivanje učesnika na online obuku kao i biće na raspolaganju korisnicima KIP-a za dugo vremena, u cilju povećanja efikasnosti obuke.

8.7. Obuke i programi van zemlje

U cilju povećanja kapaciteta sudija, tužilaca, kandidata za sudije i tužioce kao i drugih profesionalaca iz oblasti pravosuđa, KIP u saradnji sa donatorima, organizuje brojne obuke i studijske posete institucijama tih zemalja. Poznavanje najbolje prakse razvijene zemlje i razmena iskustava su glavni sadržaj ovih aktivnosti.

8.8. Metodologija obuke

Za sprovođenje obuke sa savremenom metodologijom, KIP ima poseban fokus na izgradnji kapaciteta trenera. U tom smislu, stalno se organizuju obuke trenera tako da oni primenjuju najsavremenije tehnike treninga.

Jedan deo obuka trenera koriste se i za razvoj draft programa obuke i specifičnih modula obuke. Ovaj pristup se primenjuje u cilju da treneri budu

uključeni kao na identifikaciju potreba za obuku, tako i na metodologiju za sprovođenje programa obuke.

Razvoj metodologije obuke se zasniva na specifičnim pravilima selekcije za trenera KIP-a kao i priručnik za trenere i mentore KIP-a.

8.9. Treneri (njihov izbor)

Treneri KIP-a mogu da bude sudije, tužioći, advokati, profesori prava i stručnjaci u različitim oblastima od interesa zavisno od nastavnog plana obuke za korisnike KIP-a. Treneri KIP-a su lokalni i međunarodni.

Uslovi za izbor trenera su utvrđeni sa "Pravila za izbor privremenog trenera KIP-a"

9 SARADNJA SA DOMAČM I MEDJUNARODNIM INSTITUCIJAMA NA KOSOVU I INOSTRANSTVU

U ispunjavanju svoje misije, KIP je posvećen da radi zajedno sa lokalnim institucijama i organizacijama kao i sa međunarodnim partnerima koji dele iste ciljeve.

Usled sve veće potrebe za profesionalce i česte promene u pravosudnom i tužilačkom sistemu, KIP je izgradio efikasnog i održivog partnerstva sa domaćim i međunarodnim instiucijama koje rade na Kosovu i u inostranstvo.

Saradnja sa domaćim i međunarodnim partnerima izražavala se kroz potpisivanja brojnih bilateralnih i multilateralnih sporazuma, aktivno učešće u regionalnim inicijativama u cilju razmene iskustva i realizovanje aktivnosti u oblastima od zajedničkog

interesa. Deo ove saradnje su i organizovanje praktičnih programa u zemlji i inostranstvo korisnicima KIP-a.

10 DONATORI

Podrška međunarodnih partnera je pomogla izgradnju kapaciteta KIP-a i pružala mogućnosti za samoodrživost u nekim programima, kroz razmene iskustava i najboljih praksa. Obuka i praktične programe za upravljanje, osoblje i trenere, imaju direktan uticaj na izgradnju kapaciteta rukovodstva

i organizacione, ne zanemarujući razvoj metodologije obuke i tehničke infrastrukture. Takodje, deo podrške je usmerena direktno na obuci sudija, tužilaca i kandidata za ove funkcije. Dok očekivanja za nastavak ove podrške su obećavajuće bar i za kratko vreme.

11 IDEJE

ZA POBOLJŠANJE PROGRAMA ILI UPOTREBE ZA OBJAVLJIVANJE

KIP je veoma posvećen na pružanje obuke visokog kvaliteta i u korak sa savremenim kretanjima nastave za odrasle. Korisnici KIP-a mogu predložiti teme za buduće obuke ili ideja za poboljšanje obuke i trenera u evaluacionih formi distribuirani u svakom treningu, a koje mi analiziramo sa velikom pažnjom.

Takodje, ovi predlozi mogu biti koristeći stvorene mogućnosti od strane KIP kao veb sajt, e-learning platforma, platforma elektronske biblioteke kao i da kontaktiraju u bilo koje vreme osoblja KIP-a odgovornog za programe obuke.

Kontakt

Za više informacije kontaktirajte:
Kosovski Institut za Pravosuđe
Ul. "Muharrem Fejza" b.b. - Priština

Tel. +381 38 200 18 660

web: <http://igjk.rks-gov.net>

Pošaljite vaša pitanja ili komentare na
e-mail adresu infokji@rks-gov.net

